

Světová literatura od poloviny 19. století

Mgr. Lenka Trtíková

Gymnázium, SOŠ a VOŠ
Ledeč nad Sázavou

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

JOHN STEINBECK

O myších a lidech

VY_32_INOVACE_06_3_I2_CJ

Gymnázium, SOŠ a VOŠ
Ledeč nad Sázavou

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Životopisné údaje

- 1902 - 1968
- americký prozaik a dramatik
- nositel Pulitzerovy ceny (za Hrozny hněvu)
- nositel Nobelovy ceny

Tvorba

- díla se odehrávají většinou v Kalifornii
- líčí život amerických nižších vrstev na venkově
- vycházel z osobní znalosti životních podmínek farmářů a zemědělských dělníků

Dílo (výběr):

- Pláň Tortilla (1935)
- O myších a lidech (1937)
- Hrozny hněvu (1939)
- Na plechárně (1945)
- Toulavý autobus (1947)
- Na východ od ráje (1952)

○ myších a lidech

- novela vznikla v souvislosti se Steinbeckovým zapojením do Federální spisovatelské akce, která byla zaměřena na pomoc spisovatelům získat pracovní příležitost (v duchu Rooseveltova Nového údělu)
- inspirovaly ho osobní zkušenosti s prostředím a problémy
- později tuto látku přetvořil i do podoby dramatu

Úkoly pro četbu knihy:

1. Charakterizujte místo a dobu, ve kterých se novela odehrává. Uved'te, jak doba a její problémy ovlivňují osudy ústředních postav.
2. Charakteristika George – charakter, vlastnosti, jeho vztah k Lenniemu, jak se tento vztah vyvíjí.

3. Charakterizujte postavu Lennieho – charakter, vlastnosti, vztah k Georgovi, ...Proč můžeme jeho příjmení chápat jako kontrast i jako synonymum této postavy?

4. Uved'te, kterými motivy (ve kterých konkrétních situacích) rozvíjí autor Lennieho zásadní zálibu. V čem spočívá stupňování tohoto tématu a tragické vyvrcholení? Který motiv již na začátku novely naznačuje, že např. George předpokládá, že dojde k potížím?

-
5. Jakou iluzí se snaží ústřední postavy kompenzovat svoji nelehkou životní situaci? Jak se projeví, že je tato iluze působivá i pro některé další postavy?
 6. Co autor v novele kritizuje?
 7. Interpretujte závěr novely – Georgeův čin. Proč volil George toto řešení? Jak ho hodnotíte?
 8. Charakterizujte jazykovou stránku novely.

Ukázka I

„Jestli o mě nestojíš, já můžu odejít do těch hor a najít si tam nákou jeskyni. A já můžu odejít jedna dvě.“

„I co tě vede! To já, Lennie, jenom špásoval! Ty přece musíš zůstat u mě. Jenom to není hezký, že ty každou tu myš odděláš.“ George se odmlčel. Víš co, Lennie? Jak to jen bude možný, já ti seženu náký štěně. To snad už neodděláš. To by bylo lepší než tyhle myši. To bys už moh hladit silnějc.“

Lennie na ten lep neseď. Vycítil už svou převahu. „Jestli o mě nestojíš, jen mi to řekni a já odejdu támhle na ty hory – támhle nahoru na ty hory – a budu si tam žít sám. A žádněj mi nebude krást mí myši!“

Úkoly k rozboru:

1. Zařad'te ukázk'u do kontextu celé novely.
2. Charakterizujte vztah obou postav v ukázk'e.
3. Vyberte motivy, které dokládají, v čem má Lennie zálibu.
4. Vyberte z textu hovorové, popřípadě nespisovné prvky jazyka.

Ukázka II

George zvedl pistoli a jeho ruka se chvěla; pustil zas ruku na zem.

„Tak dál!“ vyzýval Lennie. „Jak to bude. Budem mít malý hospodářstvíčko.“

„Budem mít krávu,“ vyprávěl Goerge. „A možná prase a slepice...a dole u vody budem mít políčko s vojtěškou...“

„Pro králíky,“ zavýskl Lennie.

„Pro králíky,“ opakoval George.

„A ty králíky budu opatrovat já.“

„A ty králíky budeš opatrovat ty.“

Lennie se slastně zahihňal. „A budem mít všechno, co hrdlo ráčí.

Lennie otočil hlavu.

„Tohle, Lennie, nedělej. Koukej se hezky přes řeku, jako bys to hospodářstvíčko měl skoro před očima.“

Úkoly k rozboru:

1. Zařad'te ukázkou do kontextu celé knihy.
2. Vysvětlete Georgeovu motivaci pro jednání v této ukázkce.
3. Charakterizujte jazykovou stránku textu.

Zdroje:

- *Slovník světových literárních děl. 2. sv, M-Z. [zprac. V. Macura].* 1. vyd. Praha : Odeon, 1988. 458 s.
- Sochrová, Marie. *Literatura v kostce : pro střední školy. Marie Sochrová.* 1. vyd. Havlíčkův Brod : Fragment, 2007. 179 s. : . ISBN 978-80-253-0185-2 :
- Steinbeck, John, *O myších a lidech.* Vyd. 2., V nakl. Alpress vyd. 1. Frýdek-Místek : Alpress, 2004. Klokán. 109 s. ; . ISBN 80-7218-497-0 (váz.) :